

Mødet den 16. Decbr. 1909.

Fraværende: J. C. Petersen

1. (J. Nr. 22¹³ og 14 — 1909). Indenrigsministeriets Approbation paa **Købekontrakterne** med Murer Niels Jensen og Papirhandler Windeløv angaaende Marselisborggrunde.

Til Efterretning.

2. (J. Nr. 5³ — 1909). Skrivelse fra 2. Generalkommando angaaende Forrentningen af det til Opførelse af **Vagt og Arrestbygningen paa Artillerikaserne** medgaaede Beløb.

Til Efterretning.

- 3 (J. Nr. 244 — 1909). Meddelelse fra Skoledirektionen om, at Timelærerinde Frk. Sigrid Vinten har faaet **fast Ansættelse som Lærerinde** ved Aarhus Skolevæsen fra 1. Decbr. d. A. at regne.

Til Efterretning.

4. (J. Nr. 381 — 1909) Indstilling fra Skolekommissionen og Skoleudvalget om **Oprettelse af 2 Realklasser**.

Jakob Jensen erindrede om, at Byraadet i Mødet den 22 Oktober 1908 i Princippet havde vedtaget Oprettelse af Realklasser. Den foreliggende Indstilling gik i Henhold dertil ud paa at søge Skoledirektionens Approbation paa Oprettelse af 2 Realklasser, 1 for Drengene og 1 for Piger, fra Begyndelsen af Skoleaaret 1910—11. Endvidere

indstilledes ligeledes til Direktionens Approbation et Forslag til Timefordeling for disse Klasser. Forslaget, der i det hele var bestemt ved kgl. Anordning af 16. Novbr. 1906 og Ministeriets Cirkulære af 19. Novbr. samme Aar, var sanktioneret af de paagældende Skolers Lærerraad og billiget af Statens Tilsynshavende, Professor Rønning. Der var altsaa god Grund til at tro, at Forslaget vilde blive approberet i den foreliggende Skikkelse, hvorfor Skoleudvalget skulde anmode Byraadet om at vedtage det og sende det videre til Approbation.

L a u r s e n var overrasket over at høre, at Professor Rønning skulde have billiget den foreslaaede Timefordeling, da Professoren efter Talerens Mening næppe vilde være tilbøjelig til at approbere Planer med saa mange Timer. Vel taltes der i Ministeriets Cirkulære noget om Undtagelser, men Regelen var dog, at en Klasse ikke maatte have mere end 30 Timer, og Taleren havde bragt i Erfaring, at der holdtes strengt paa, at dette Tal ikke blev overskredet. Han ønskede derfor at vide, om Professor Rønning havde udtalt sin Tilslutning til Forslaget.

J a k o b J e n s e n gjorde opmærksom paa, at Hr. Laursens egen Skole havde Klasser med 36 ugentlige Timer. Han kunde iøvrigt oplyse, at de af Hr. Laursen omtalte 30 Timer var bestemt til visse Fag, og at der udover dem var tillagt Pigerne 4 Timer til Husgerning, 1 til Sang og 1 til Gymnastik, og Drengene 4 Timer til Gymnastik og 2 til Sløjd. Endvidere kunde han oplyse, at Professor Rønning havde udtalt sin varmeste Tilslutning til Planen.

L a u r s e n maatte dog gøre opmærksom paa,

at det foreslaaede Timetal var det højeste, der overhovedet var tilladt.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 380—1909). Indstilling fra Skolekommissionen og Skoleudvalget angaaende en **ny Skoleplan for Aarhus kommunale Skoler.**

J a k o b J e n s e n skulde ikke omtale de Paragraffer, der var Gentagelse fra den gamle Skoleplan, men kun omtale dem, der indførte noget nyt. Først af disse skulde han anføre § 1, der tog Sigte paa Betalingsskolernes Nedlæggelse, idet der i den udtaltes, at Indskrivningen til disse var foretaget sidste Gang i Foraaret 1909. Skolekommissionen var nemlig kommet til det Resultat, at med den forbedrede Undervisning i de almindelige Borgerskoler var Betalingsskolernes Eksistensbetingelser forsvundet. De halve af disse Skolers Elever gik til Mellemskolen, og Resten var ikke af en saadan Beskaffenhed, at der burde oprettholdes en særlig Skole for dem. Betalingsskolernes Nedlæggelse betød ganske vist et økonomisk Tab, men dette vilde dog indvindes igen derved, at disse Skoler fremtidig efter Forslagets § 2 skulde indskrive Elever som de andre Borgerskoler og altsaa ogsaa benyttes om Eftermiddagen ligesom disse, hvorved man i længere Tid end ellers kunde undgaa at bygge nye Skoler. Endvidere gik § 3 ud paa at ophæve de faste Skoledistrikter. Disse havde medført Oprettelse af flere Klasser end egentlig strengt nødvendigt, men efter Forslaget vilde man være i Stand til at begrænse Oprettelsen af nye Klasser til det absolut nødvendige. § 6 frembød ogsaa nogen Forandring fra den nugældende Skoleplan. Efter denne havde nemlig kun de Børn, der gik i Kommunens Borgerskoler, Adgang til Kommuneus Mellemskole, hvorimod § 6 for

Fremtiden aabnede Adgang til denne for alle Børn fra Kommunen, der kunde bestaa Optagelsesprøven. Han henstillede Forslaget til Vedtagelse og meddelte, at Indstillingen forelaa enstemmigt vedtaget fra saavel Skolekommissionen som Skoleudvalget.

Mikael Johansen bekræftede, at Indstillingen var vedtaget enstemmigt af Kommission og Udvalg. Naar han var gaaet med til at foreslaa at nedlægge Betalingsskolen, var det dog ikke med Glæde, men med Resignation, fordi han mente, at Skolevæsenet nu først og fremmest trængte til Ro. For 3—4 Aar siden havde han kæmpet haardt for Betalingsskolen i Haab om at kunne bevare denne udmærkede Skole, som Udviklingen imidlertid nu havde medført maatte forsvinde. Egentlig var det Fortiden, der bar Skylden for Nedlæggelsen, eftersom Skoleudvalgene i 80erne og 90erne ikke havde sørget for at udvide Betalingsskolen, saaledes at den kunde modtage alle dem, der meldte sig. Ved sidste Indskrivning havde det endelig vist sig, at den tidligere Interesse for Betalingsskolen ikke mere var til Stede, idet der ikke havde meldt sig saa mange, at Klasserne kunde fyldes. Der- som Taleren nu atter vilde have modsat sig Betalingsskolernes Nedlæggelse, vilde han sikkert baade i Skolekommission og Udvalg være kommet til at staa ene. At han nu gik med, var altsaa ikke nogen Underkendelse af Skolen, men skyldtes Umuligheden af at bevare den og Ønsket om at skaffe Skolen Ro. Det pekuniære Tab, ca. 25000 Kr., vilde indvindes paa andre Omraader. Som Sagerne stod, kunde han altsaa ikke andet end anbefale Byraadet at stemme for Forslaget, skønt han beklagede, at man skulde give Afkald paa Betalingsskolen.

Magnus Nielsen beklagede, at han ikke kunde følge Hr. Mikael Johansen, idet han i Modsætning til denne stod paa samme Standpunkt som før, nemlig at han ikke kunde være med til at nedlægge Betalingsskolen, og at dens Nedlæggelse maatte staa for Socialdemokraternes Regning, hvis den skulde blive ført igennem. Han kunde ikke tro, at Stemningen for Betalingsskolerne blandt Forældrene skulde have vendt sig, og han fandt en Bekræftelse derpaa i den Skrivelse, der var sendt til Byraadet, fra det samme Forældredvalg, der tidligere havde arbejdet for Skolens Bevarelse. Iøvrigt kunde han ønske at vide, hvorfor denne Skrivelse ikke forelaa i dette Møde.

Formanden meddelte, at den omtalte Skrivelse straks var blevet tilstillet Skoleudvalget, og henstillede til Hr. Jakob Jensen at besvare Forespørgselen.

Jakob Jensen oplyste, at Skrивelsen var sendt til Cirkulation blandt Skoleudvalgets Medlemmer, og at han endnu ikke selv havde set den.

Mikael Johansen var meget forundret over Hr. Magnus Nielsens Stilling til Sagen, da Hr. Nielsen for nogle Maaneder siden fuldstændig delte Talerens Anskuelser.

Laursen ansaa det for meget heldigt, at man opgav de stærkt afgrænsede Skoledistrikter. Forandringen vilde blive ganske økonomisk og sikkert blive modtaget med Tilfredshed fra flere Sider, ligesom ogsaa baade Lærere og Børn vilde være godt tjent med den. Han skulde ikke udtale sig om Betalingsskolens Nedlæggelse, som han ansaa for givet blev vedtaget, naar Indstillingen derom forelaa enstemmig fra Kommission og Udvalg. Derimod vilde han knytte nogle Udtalelser til § 6, idet han dog maatte forudskikke den Be-

mærkning, at han gik ud fra, at Sagen blev udsat, til den forømtalte Skrivelse forelaa. Det forekom ham, at Skolekommissionen og Udvalget med § 6 var kommet ind paa en Vej, der ikke vilde føre til noget godt, og at man med denne Paragrafs Bestemmelser var kommet bort fra en af de Forudsætninger, der laa til Grund for Mellemskolens Oprettelse. Bestemmelsen om, at ethvert Barn, der bestod Optagelsesprøven, kunde optages i Kommunens Mellemskole, betød nemlig i Virkeligheden et aabent Angreb paa de private eksamensberettigede Skoler, et Angreb som disse Skolers Virksomhed ikke berettigede til. Naar Kommunen betalte alt for Eleverne i dens Mellemskole, og Eleverne i den private Skole selv skulde betale alt, vilde Konkurrencen blive meget haard for den sidste Art Skole, og der skulde i Virkeligheden saa ikke saa ganske lidt til, for at Forældrene skulde bringe de betydelige Ofre, der maatte bringes, for at deres Børn kunde gaa i en Skole, de kunde have nogen Indflydelse paa. De Forældre, der vilde bringe Ofre for deres Børns Undervisning, blev meget stærkt angrebet ved Bestemmelsen i § 6, idet de først kom til fuldt ud at betale deres Del til den almindelige Skole og dernæst for deres egne Børn. Taleren havde set Forældre ofre deres surt sammensparede Skillinger for at sætte deres Børn i den Skole, de sympatiserede med, og saadanne Forældre fortjente ikke Straf. Taleren tolkede ikke disse Tanker, fordi han selv havde Forbindelse med en Privatskole, men han turde gøre det, fordi han selv havde bragt Ofre for den Tanke, at Børnenes Undervisning paahvilede Forældrene og ikke alene Stat og Kommune. Han vidste vel, at han var i Mindretal, men i Tidens Løb vilde man sikkert fortryde, om man

fulgte den af Skolekommissionen foreslaaede Vej. Vilde man imidlertid gøre dette, kunde han tænke sig, at man indrømmede, at man skabte en haard Konkurrence for Privatskolerne, en Smudskonkurrence vilde Socialdemokraterne sige, og saa skabte saadanne Vilkaar for den private Skole, at denne og den offentlige Skole kom til at kæmpe paa lidt mindre ulige Vilkaar. Man burde unde de private Skoler en rimelig Støtte, samtidig med at den ny Skoleplan traadte i Kraft, og saa lade Forældrene vælge. At sende Børn i Skole var nemlig ikke det samme som at købe Gas fra Gasværket eller Vand fra Vandværket.

Jakob Jensen var forbavset over, at den offentlige Skoles Lærere ikke skulde kunne konkurrere med den private Skoles Lærere, da de private Skolebestyrere for adskillige Timers Vedkommende søgte at knytte den offentlige Skoles Lærere til sig og dermed anerkendte, at disse stod fuldt paa Højde med de Kræfter, de ellers anvendte. Forøvrigt var det Bestyrerne og ikke Forældrene, der bestemte de private Skolars Forretningsorden, hvorimod Forældrene dog havde Indflydelse paa den offentlige Skole gennem de folkevalgte Repræsentanter. Man havde nu Garanti for, at den offentlige Skole blev ledet godt og forsvarligt, og det var det vigtigste. Adskillige af de private Skoler burde slet ikke eksistere. Det var af rent humane Hensyn, at § 6 havde faaet den foreslaaede Form, saa Bestemmelsen burde ikke fjernes, selv om den kom til at give Dødsstødet til nogle Privatskoler. Kunde disse ikke bestaa i Konkurrencen, maatte de falde, ikke mindst fordi de var en Hindring for, at den offentlige Skole kunde blive saa god, som den burde. Han skulde derfor meget anmode om, at § 6 blev

staaende i den foreslaaede Skikkelse, saaledes at alle Byens Borgere kunde nyde samme Ret. Udsættelse af Sagen vil næppe være nødvendig, da den indsendte Klage ikke var en Smule anderledes, end den før havde foreligget.

Simonsen skulde tro, at Hr. Laursen ikke talte som pekuniært interesseret i en Privatskole, men ud fra en personlig Følelse. Selv som Følelsessag set kunde han imidlertid ikke indrømme, at der laa noget til Grund for Hr. Laursens Betragtning. Hr. Laursens Tale om Konkurrence syntes langt fra berettiget, idet der ikke var Tale om noget økonomisk Konkurrenceforhold, men om et Forhold mellem Staten og dens Borgere og de vordende Borgere. Man maatte i denne Sag kun se paa Børnenes og ikke paa Privatskolernes Interesser. Forøvrigt kunde Taleren ikke indse, at § 6 forrykkede Privatskoleforholdene, eftersom der kun aabnedes dennes Børn Adgang til at gaa over til den kommunale Mellemskole. Der vilde altsaa intet gaa fra den private Skole og ikke øves Tvang i nogen Retning. Man gav kun de Forældre, hvis Børn gik i den private Skole, en Ret, som de hidtil ikke havde haft, og den kommunale Skole gav dog sikkert den største Garanti for, at Børnene fik en forsvarlig og god Undervisning. Taleren vilde sige Hr. Mikael Johansen Tak, fordi han havde indset, at Socialdemokraternes Standpunkt overfor Betalingsskolen var modent til Løsning. At Hr. Johansen ikke vilde stampe imod, men søge at faa det bedst mulige ud af det hele, kunde kun tjene Hr. Johansen til Ære. Betalingsskolen havde sikkert haft sin Mission, men den var nu udført, hvad man havde Bevis paa deri, at de mest ivrige til at skabe

Opinion for denne Skoles Bestaaen var de ivrigste til at faa Friplads for deres Børn.

L a u r s e n havde ondt ved at tænke sig, at Hr. Jakob Jensen alene havde haft humane Tanker ved at aabne Mellemskolen for alle og ikke tillige set, at han derved ramte noget, han uhyre gerne vilde ramme. Hvis dette ikke var Tilfældet, havde Kommission og Udvalg handlet i deres Hjertes Enfoldighed. Kampen mellem Kommunens Mellemskole og den private Mellemskole vilde ikke komme til at foregaa under lige Vilkaar. En Skolevirksomhed var noget andet end at lære Børnene at læse, skrive og regne, det var en aandelig Paavirkning, og derfor burde Forældrene have Ret til at vælge, hvilken Skole de vilde sende deres Børn i, men det havde mindre bemidlede ikke efter Forslaget. Børnene stod Forældrene nærmere end Staten og Kommunen. Det var meget rigtigt, at Børnene ikke var en Handelsvare, der skulde anbringes paa den billigst mulige Maade, men det billigste var dog nu at sende dem i Kommunens Skole; ønskede Forældre at lade deres Børn gaa i en privat Skole, maatte de bringe et Offer. Derfor burde Forholdet ordnes saaledes, at Kampen mellem de to Arter af Skoler kunde ske paa noget mindre ugunstige Vilkaar for den private Skole, end der var foreslaaet i § 6. Taleren forstod forøvrigt ikke, hvorfor man var saa bange for den private Skole, naar denne var saa slet, som man mente. Der var den Forskel paa den private Skole og den offentlige Skole, at en uheldig Lærer let kunde fjernes i den første, men vanskeligt i den sidste, og det vigtigste i en Skole afhang dog af dens Lærere. Han anmodede atter om at faa Sagen udsat til næste Møde, der var jo god Tid.

Møller kunde godt forstaa, at mange med Beklagelse gik med til at ophæve den betalende Borgerskole, men paa den anden Side havde Tiden og Forholdene dog gjort, at denne Skole daarligt kunde opretholdes. Hvis Hr. Mikael Johansen vilde have staaet stædigt imod Ophævelsen, vilde han sikkert som af ham selv bemærket være kommet til at staa ene, da der i Kommissionen ikke var nogen Stemning for at opretholde Skolen, navnlig af de af Hr. Mikael Johansen og Hr. Jakob Jensen nævnte Grunde. Med Hensyn til § 6 skulde han bemærke, at han vilde finde det uretfærdigt, om de Børn, der ikke havde gaaet i den almindelige Borgerskole, skulde være udelukket fra Kommunens Mellemskole. Det kunde gerne være, at man skabte Konkurrence for de private Skoler, men spærrede man af for Kommunens Mellemskole, vilde man øve Uret. Han havde tænkt sig Forslaget vedtaget enstemmigt, men skulde nu, da dette ikke lod til at lade sig gøre, anbefale, at saa mange som muligt stemte for det.

Mikael Johansen sluttede sig fuldt ud til Hr. Møllers Udtalelser om § 6, som efter hans Mening netop var en Kadau til Privatskolen. At forbeholde Kommunens Mellemskole for Borgerskolens Børn vilde netop være at skabe Smudskonkurrence for Privatskolen og tillige være en Fornærmelse mod Byens Borgere. Han troede ikke, at Forældrene var enig med Hr. Laursen i denne Sag, de vilde tvært imod sikkert sige Kommission og Udvalg Tak for den foreslaaede Ordning.

Jakob Jensen var vis paa, at de gode og dygtige Lærere blandt Personalerne ved Borgerskolerne altid vilde præge Skolerne, og at de med de noget svage Sider vilde lære af de dygtige. Naar Hr. Laursen ønskede Valgfrihed med Hen-

syn til hvilken Skole Forældrene sendte deres Børn i, skulde han gøre opmærksom paa, at man efter Forslaget netop fik 9 Skoler at vælge imellem, og det var dog ikke saa lidt. Han havde været forberedt paa, at Hr. Laursen vilde angribe Forslaget fra to Sider, det ene Angreb var kommet frem nu, det andet vilde sikkert komme næste Gang, hvis Sagen blev udsat; han skulde imidlertid henstille til Hr. Laursen at komme med det hele nu, saaledes at man ikke behøvede at udsætte Sagen. Vel hastede denne ikke saa stærkt, men den skulde dog helst fremmes saaledes, at man kunde have Planen tilbage i approberet Stand i Marts Maaned. Maaske burde Skoleplansforslaget være kommet frem lidt før, men havde det varet noget længe, saa var det til Gengæld ogsaa kommet enigt frem.

Harald Jensen var forbavset over Hr. Laursens Udtalelser, idet han i det væsentlige kun havde opfattet Bestemmelsen i § 6 som en Indrømmelse til Privatskolerne. Hr. Laursen havde heller ikke altid haft den Opfattelse, han nu førte frem. For en Snes Aar siden talte Hr. Laursen i Socialdemokratisk Forbund om Skolespørgsmaalet ud fra den Forudsætning, at Borgerskolen ikke skulde være en Betalingsskole, men en fri Fortsættelseskole med Adgang for alle. Den Gang havde Hr. Laursen ganske vist heller ikke nogen Privatskole; maaske var det Gerningen i den, der havde forandret hans Tankegang. Til Hr. Magnus Nielsen skulde han bemærke, at Ønsket om Betalingsskolens Nedlæggelse var baaret frem gennem mange Aar af Borgernes store Flertal, der ønskede, at alle stilledes ens, og at der ikke daanedes Skoler, der ikke havde anden Berettigelse end den honette Ambition. Det Resultat, man nu var

naaet til, viste, at Betalingsskolens Modstandere havde haft Ret i deres Betragtninger, og Hr. Magnus Nielsen vilde sikkert indrømme, at det foreliggende Forslag tog Hensyn til alle Sider. Forøvrigt blev Betalingsskolen her i Byen skabt mod Borgernes Ønske. Da Skolen i Munkegade skulde rejses, udtalte et Møde i Haandværkerforeningen, at man maatte bort fra de betalende Kommuneskoler. Hr. Magnus Nielsen burde ikke rejse Kampen igen, nu da man gennem Forhandling var naaet til det Forslag, der forelaa. Det var altid let at faa nogen til at skrive Klager, men da Motiverne til Nedlæggelsen var saa godt oplyst, syntes der ikke at være nogen Grund til atter at rejse Kampen. Ej heller var der Grund til at udsætte Sagen, da den forelaa enstemmigt fra Kommission og Udvalg.

Samuel sen troede ikke, Hr. Laursen fik Held til at omvende nogen. Forslaget var Frugten af lang Tids Forhandling og fornøden Resignation fra begge Lejre i Kommissionen og Udvalg, og forhaabentlig vilde ikke ret mange undlade at stemme for det. At Hr. Laursen ikke vilde stemme for det, var klart, da Hr. Laursen altid havde været imod Forbedring af den kommunale Skole, og da dette Forslag betød en saadan Forbedring, at den private Skole noget vilde være i Fare. At § 6 imidlertid skulde være nogen Fare for den private Skole, kunde Taleren ikke indse. Betalingsborgerskolen havde haft sin Mission, men den var nu endt, efter at de almindelige Børgerskoler var kommet paa Højde med den, og saa var det rigtigt at nedlægge den. Han fraraadede at udsætte Sagen; Forslaget kunde nemlig let komme til at ligge i længere Tid i Ministeriet, saa hvis man

vilde have det tilbage i rette Tid, var det ikke for tidligt at faa det sendt ind.

Laursen erindrede meget godt, at Hr. Harald Jensen og han havde staaet sammen i Kampen mod, at Betalingsskolen i Ny Munkegade blev rejst; hvad han den Gang havde sagt, vilde han endnu være bekendt. Han havde endnu ikke faaet Svar paa, om man vilde være med til at stille den private Skole paa lidt mere lige Fod med den offentlige Skole. At han ikke havde faaet Svar, kom vel af, at man havde Følelsen af, at den private Skole havde en vis dragende Magt overfor mange Forældre. Han vilde derfor atter spørge, særlig Skoleudvalgets Formand, om man vilde være med til at stille de to Skoler paa nogenlunde ligelig Fod. At Forslaget gav Forældrene Valgfrihed indenfor den offentlige Skoles Ramme, havde han netop anerkendt, da han talte første Gang i den foreliggende Sag. Han var enig i, at Tiden havde medført de betalende Børgerskolars Nedlæggelse, Uoverensstemmelsen kom først deri, at han syntes, der var en Forældreret, som ikke skete Fyldest. Han skulde imidlertid være med til at stemme for Forslaget, hvis Hr. Jakob Jensen vilde anerkende det som ret og billigt, saaledes som Staten havde gjort, at Privatskolen og Kommuneskolen blev stillet noget mindre ulige. Forøvrigt troede han aldeles ikke, at Forslaget vilde dræbe de private Skoler, der hvilede paa en Overbevisning. Han anmodede atter om at faa Sagen udsat.

Simonsen kunde ikke indrømme, at man havde noget at gøre med den Kamp mellem Privatskolen og Kommuneskolen, som Hr. Laursen talte om, da saavel Stat som Kommune kun havde til Opgave at skabe saa god en Skole, at alle

kunde være tjent med at sætte sine Børn i den. De, der ikke vilde benytte den offentlige Skole, maatte selv betale. Undervisningstvang havde man da, selv om man ikke havde Skoletvang, for hvis man ikke havde det, vilde mange sikkert slet ikke sende deres Børn i Skole, og de vilde nok finde deres Forsvarere, som den private Skole nu. Han kunde ikke forstaa, hvorledes der kunde blive mere Konkurrence for Privatskolen ved, at Børn gratis kunde komme i den offentlige Skole ved 11 Aars Alderen end ved 7 Aars Alderen. Hr. Laursen var ikke berettiget til at tale om Kommuneskolen som en Skole, der ikke var i Stand til at skabe Mennesker. Forøvrigt benyttede Privatskolen ret stærkt Folkeskolens Lærere. Man saa nu, at Hr. Laursen vilde benytte Lejligheden til at skaffe Privatskolen et Tilskud, men at benytte § 6 til det, syntes dog ganske origiualt for ikke at sige mere. Tale- ren arbejdede ikke imod den private Skole, fordi han var bange for den, men fordi han havde Medlidenhed med de Børn, der gik i den. Naar man havde saa gode Kommuneskoler, som man faktisk havde, var det Synd at lade Børn gaa i de 90 pCt. af de private Skoler. Naar den offentlige Skole paa Landet var kommet saa vidt som i Byerne, vilde Friskolernes Tid ogsaa der være forbi. At udsætte Sagen vilde næppe forandre Anskuelserne.

Magnus Nielsen havde ikke tænkt sig at rejse nogen Kamp, men kun at afholde sig fra at stemme. Han troede ikke, at han i den af Hr. Mikael Johansen omtalte Privatsamtale havde udtalt sig saa bestemt, som Hr. Johansen anførte, og han var forbavset over, at Indstillingen forelaa enstemmig fra Skolekommissionen, da Betalings-

skolens Venner i denne kunde have undladt at stemme. Det var ham uforstaaeligt, at de Herrer Mikael Johansen og Møller kunde rose § 6, da han nok gad set, hvor vor Frihed var henne, hvis Borgerne ikke skulde have Ret til at sende deres Børn i Kommunens Skoler, hvis de ønskede det. Han havde snarere tænkt sig, at man havde udvidet Retten til ogsaa at omfaate Børn fra andre Kommuner.

Jakob Jensen gjorde Hr. Magnus Nielsen opmærksom paa, at for Tiden kunde kun de Børn, der gik i Kommunens Skoler, faa Adgang til den kommunale Mellemskole. Skoleudvalget havde paa dets Udenlandsrejse lært, at naar den offentlige Skole blev saa god, som den kunde blive, sendte saa godt som alle deres Børn i den. Til Hr. Laursen skulde han derfor bemærke, at naar man nu gennem Aarene i Enighed havde forbedret den offentlige Skole, saa var den Dag ikke fjern, da de $\frac{9}{10}$ af Borgerne sendte deres Børn i denne Skole.

Harald Jensen kunde ikke forstaa den Frontforandring, som Hr. Laursen, der i sin Tid sammen med Taleren havde lavet en Resolution, hvori der stod, at Borgerskolen skulde være en Fortsættelseskole for begavede 11—12 Aars Børn, nu havde foretaget. Han var en bestemt Modstander af Privatskolen og vilde ikke være med til at yde Tilskud til den af Borgernes Penge. Samfundet havde ikke alene Pligt til at opdrage Børnene, men ogsaa en Ret overfor dem, og af Forældreretten og Samfundets Ret opfattede Taleren den sidste som den absolut største. De Borgere, der ikke var fornøjede med den offentlige Skole, maatte selv betale.

M i k a e l J o h a n s e n havde henvendt sig til Hr. Magnus Nielsen i sin Egenskab af Medlem af Skolekommissionen, saa deres Samtale havde ikke egentlig været nogen Privatsamtale. Han vilde meget gerne være med til at støtte de gode Privatskoler, men ogsaa kun de gode. Disse var i nogen Maade en Gevinst for Byen, og denne burde støtte alt, hvad der var godt.

L a u r s e n var nu klar over, at man stod overfor to modsatte Anskuelser, naar Hr. Harald Jensen kunde udtale, at Samfundets Ret over Børnene var større end Forældrenes. Ligeledes var han nu klar over, at Hensigten med § 6 var at udrydde de private Skoler. Han havde ikke i nogen Maade talt nedsættende om de offentlige Skoler.

F o r m a n d e n ansaa det for overflødigt at udsætte Sagen, da kun de gamle Argumenter var anført i den førømtalte Skrivelse fra Forældreudvalget, men skulde dog gøre dette, for derved at tage den sidste Brod bort fra Forslaget om Betalingsskolens Nedlæggelse.

Sagen udsattes til næste Møde.

6. (J. Nr. 3-8—1909). Det foreliggende Forslag fra Skolekommissionen og Skoleudvalget til **Feriefordeling** for 1910 vedtoges.
7. (J. Nr. 150—1909). Den foreliggende Indstilling fra Sygehusudvalget om at faa overladt 2 Td Land til det ny **Epidemihospital** foruden det tidligere Areal vedtoges.
8. (J. Nr. 214—1909). Den foreliggende Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om **Forlængelse af Assensgade** til Dalgasavenuen vedtoges.
9. (J. Nr. 396—1909) Den foreliggende Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse angaaende Udførelse af Jordarbejder til Anlæg af

en Del af **Ringgaden** over Marselisborg Eng vedtoges, saaledes at Udgiften vil være at afholde af Marselisborgkontoen og Boulevardkontoen.

10. (J. Nr. 378—1909). Den foreliggende Indstilling fra Brolægningsudvalget angaaende Lægning af en **Kloakledning** under Banesporene ved Østbanegaarden vedtoges.

11. (J. Nr. 232—1909). Andragende fra Foreningen af Grundejere og Næringsdrivende i den nordre Bydel om en Forbedring af det nuværende **Natrenovationssystem**.

Magnus Nielsen meddelte, at Brolægningsudvalget havde behandlet Andragendet og indstillede at vente og se, hvorledes Tilslutningen i Trøjborgkvarteret blev til W. C. Systemet, da Kvarteret i Slutningen af 1910 formentlig vilde have Adgang til Tilslutning til dette System.

Simonsen vilde medgive Andragendet sin bedste anbefaling, ligesom han i det hele taget vilde anbefale, at man begyndte at tænke paa en midlertidig bedre Ordning af Natrenovationsvæsenet. Der sigtedes i Andragendet til Oprettelse af en kommunal Renovationsanstalt samt Indførelse af Metalbeholdere med tætsluttende Laag. Han vidste ikke, om man havde Lov til at udlægge den lange Overvejelsesfrist i Udvalget som Tegn paa, at der i Udvalget var Betænkelighed ved at køre paa det gamle System, til W. C. kunde gennemføres overalt. Hvis dette var Tilfældet, skulde det glæde ham. Den ringe Tilslutning paa Trøjborg til W. C. Systemet var en Støtte for at træffe en midlertidig Ordning. Den Forening, der havde indgivet Andragendet, omfattede ikke alene Trøjborgkvarteret, saa Udvalgets Henvisning til dette, var kun en liden Trøst for den største Del af den nordre Bydel.

Magnus Nielsen havde ikke undersøgt, hvor mange Grundejere der var i Foreningen; man havde nu snart en Grundejerforening for hver Gade. Forsinkelsen skyldtes aldeles ikke nogen Divergens i Udvalget, men kun noget af en Forglemmelse. At Tegningen af W. C. ikke havde fundet større Tilslutning, laa sikkert i, at Folk ikke gerne meldte sig, før de paagældende Arbejder var udført.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 371—1909). Det foreliggende Andragende om **Fjernelse af nogle Træer** ud for Nr. 95 i Høgh-Guldbergsgade kunde ikke bevilges.
13. (J. Nr. 22—1909). Den foreliggende **Købekontrakt** med Murermester I. P. Adolphsen angaaende en Byggegrund i Larz Krusesgade godkendtes.
14. (J. Nr. 360—1909). Tilbud paa Levering af **Fyrværkeri Nytaarsaften** fra Kræftings Enke.

Der bevilgedes 400 Kr. Paulli og Jul. Andersen anmodedes om at varetage det fornødne.

